

כ"ח באדר התשפ"ג
21 במארס 2023

בס"ד

לכבוד
חברי ועדת הפנים והגנת הסביבה

עמדת ארגון מבוי סתום לקראת סקירת השר לשירותי דת בוועדה

ארגון "מבוי סתום" פועל לפתרון בעיית העגינות וסרבנות הגט מאז 1995. הארגון מייצג נשים במאבקן על הגט, מעניק להן ליווי רגשי, ומקדם פתרונות מערכתיים למען עולם ללא עגונות. לארגון היכרות מעמיקה עם בתי הדין הרבניים, היכרות המבוססת על עבודה יומיומית ועל ייצוג של אלפי נשים.

בעיית העגינות היא בעיה חמורה ביותר, אשר נפגעות ממנה נשים רבות מאוד בכל שנה. האחריות לפתרון נמצאת בבתי הדין הרבניים וברבנות הראשית, הם הגופים המוסמכים לעסוק בנישואים ובגירושים בישראל. מאז שנת 2015 בתי הדין הרבניים הם יחידת סמך תחת המשרד לשירותי דת. כלומר, האחריות לבעיה ולפתרון נמצאת לפתחו של המשרד לשירותי דת והשר לשירותי דת.

לצערנו, לא כך רואה את הסוגייה המשרד לשירותי דת עצמו. למשל, ביום שני האחרון, 20.2.2023, התקיים בוועדה לקידום מעמד האישה דיון לרגל יום העגונה שעבר לא מזמן. המשרד לשירותי דת הוזמן, ובוחר שלא להגיע לדיון, בטענה שלא ברור לו הקשר שלו לנושא. זהו המשך של גישת הרבנות, שדוחה כל פתרון המוצע לה למיגור הבעיה, וכמובן של גישת בתי הדין הרבניים עצמם, שנמנעים ממגוון הכלים ההלכתיים הקיימים בידיהם, ואפילו מהוצאת מידע לציבור שיאפשר בחינה של הנושא.

נביא דוגמה פשוטה להמחשה. בכל שנה מוציאים בתי הדין דו"ח שנתי, וכוללים בו את מספר העגונות שאגף העגונות תחת הנהלת בתי הדין סייע בהתרתן. אולם הדו"ח אינו כולל גם את הנתונים הנוספים הנדרשים כדי להבין נתון זה כחלק מן הפיקוח הציבורי על רשות מנהלית: כמה פניות הגיעו לאגף עגונות? על כמה תיקים הוא עובד? באיזה אחוז של המקרים הוא מצליח? נתונים אלו אינם נחשפים באופן כללי, בתי הדין נמנעים מפרסום נתונים אמינים על בעיית העגינות, ומשתדלים להציגה כתופעה מצומצמת בהרבה ממה שהיא באמת. הדבר הגיע לביטוי קיצוני בדיווח שהוגש לוועדת החוקה בנובמבר 2021, אז טענו בתי הדין כי אין יותר מ-25 מסורבות גט. רק אנו בארגון מלוות מספר גדול בהרבה, ולצידנו פועלים ארגונים נוספים וכן עורכי דין פרטיים.

כידוע, תפקיד מרכזי ומשמעותי מאוד של ועדות הכנסת הוא הפיקוח על משרדי הממשלה. אני מברכת על הדיון הצפוי ופונה אליכם חברי הוועדה, בבקשה לדרוש מן השר לשירותי דת תשובות לשאלה כאובה ודחופה, אך גם פשוטה: בתור העומד בראש המשרד האחראי על הנהלת בתי הדין הרבניים ועל הרבנות הראשית לישראל, באיזה אופן הוא מתכוון לפעול לפתרון בעיית העגינות?

נשמח לעמוד לרשותכם ולסייע בהעברת כל מידע נוסף נדרש. בברכה,

עו"ד אורית להב,
מנכ"לית 'מבוי סתום'